

LEADER LUNDALAND

UTVECKLINGSSTRATEGI

2023–2027

KAPITEL 1–4

UTKAST FÖR SYNPUNKTER

2021-08-13

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

LUNDALAND®

Välkomna med era synpunkter!

Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden ger dig som bor och verkar på landsbygden möjlighet att söka EU-medel för att förverkliga idéer och projekt. Leadermetoden bygger på lokalt engagemang och samverkan mellan ideell, privat och offentlig sektor. Här kan lokala initiativ och idéer få stöd utifrån lokala förutsättningar.

Just nu pågår arbetet med att ta fram en ny utvecklingsstrategi i leaderområdet Lundaland. Lundaland är en ideell förening som arbetar med landsbygdsutveckling. Området som omfattas av den nya strategin är kommunerna Lund, Kävlinge, Lomma och Staffanstorps.

Det är viktigt att den nya strategin speglar alla som bor i området, som arbetar här och som på olika sätt färgar den här platsen. Målet är att strategin ska spegla platsen och att det lokala engagemanget ska lysa igenom.

Strategiarbetet tar avstamp från det arbete som gjorts i leaderområdet Lundaland sen 2009 och framåt. Under våren och början av sommaren har vi genomfört workshops och samlat in enkätsvar för att få inspel till att bygga den nya strategin. Med detta som bakgrund har vi gjort ett första utkast Såklart vill vi veta vad ni som bor och verkar i området tycker!

Läs igenom dokumentet och ge din feedback genom att fylla i detta formulär:

<https://forms.gle/KvWRA1ibY2mdNjpY6>

Det går också bra att mejla till info@lundaland.se för att lämna synpunkter och förslag.

Sista dag att skicka in dina synpunkter är den 15 september.

Tänk gärna på dessa frågor när du läser dokumentet:

- 1-** Finns det en tydlig sammanhållning genom hela strategin från behovsanalys och områdesbeskrivning till mål, insatsområden och indikatorer?

Om nej, vad behöver förbättras?

- 2-** Kommer målen och insatsområdena kunna bidra till landsbygdsutveckling och förverkligande av lokala utvecklingsinitiativ i Lundaland?

Är det något ni tycker saknas eller behöver tydliggöras?

- 3-** Övriga synpunkter?

Tack på förhand för din medverkan!

/Lundaland Ideell Förenings LAG-styrelse och idégrupp

Innehållsförteckning

1	Landsbygdsutveckling genom Leader.....	1
2	Strategins framtagning	1
3	Utvecklingsområdet.....	3
3.1	Tabell med statistik	3
3.2	Områdesbeskrivning	3
3.3	Behov och utvecklingsmöjligheter	5
4	Mål, insatsområden och indikatorer	7
4.1	Vision.....	7
4.2	Mål	8
4.3	Insatsområden	9
4.4	Indikatorer och målvärden.....	10

1 Landsbygdsutveckling genom Leader

Denna strategi bidrar till utveckling av den lokala landsbygden genom leadermetoden. Lokalsamhället har varit delaktiga i framtagandet och strategin genomförs i samverkan mellan privata, ideella och offentliga aktörer. Leader är ett verktyg för landsbygdsutveckling inom EU och Sverige, därmed bidrar strategin även till den regionala och nationella landsbygdsutvecklingen.

Strategin utgår ifrån det lokala perspektivet där analys av områdets utvecklingsbehov och möjligheter samt samordning med andra handlingsplaner och utvecklingsstrategier i

området ligger till grund för strategins mål och insatsområden. Eftersom Leader finansieras av stöd från EU genom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling är målen i strategin också utformade att rymmas inom målen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Urvalskriterier och processer för projekturval är utformade att stödja strategins mål och insatsområden. På så sätt bidrar alla projekt som prioriteras genom denna strategi både till den lokala utvecklingen av området och till målen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

2 Strategins framtagning

Vi tittar i backspeglarna

Leader Lundaland Ideell Förening har sedan 2009 bedrivit leader-verksamhet. Här finns mycket erfarenhet, goda resultat, ett etablerat varumärke och ett väl uppbyggt nätverk. Föreningen har sedan starten profilerat sig som en utvecklingsorganisation för landsbygdsfrågor med uppdraget att arbeta för det som är "själva essensen i leader-metoden" dvs. att aktivt bidra till "samverkande åtgärder för ekonomisk tillväxt". Detta är föreningens ledord.

Under våren och försommaren 2021 har ett intensivt arbete pågått med att forma en ny utvecklingsstrategi för Lundaland. Denna strategi står på två stadiga pelare. Dels vill vi självfallet ta vara på allt positivt som redan pågår och har därför tagit ett av våra avstamp i tidigare strategiarbete. Alla års utvecklingsarbete och erfarenheter gjorda av LAG-styrelsen i Lundaland, projektägare och projektdeltagare utgör en mycket bra grund och god inspiration framåt.

Inledande arbete

Det andra avstampet tar vi i värdefull input från olika partners och målgrupper i området. Här har vi haft en givande och inkluderande process med bred representation från offentlig sektor, näringsliv, ideell sektor och engagerade medborgare.

Till detta lägger vi också en omvärldsspaning och en samordning med andra planer relevanta för det geografiska området, både regional och kommunala.

Det gemensamma arbetet

Under framtagningen av strategin har en dialog med övriga leaderområden i Skåne hållits för att se vilka samarbetsmöjligheter och områdesförändringar som är möjliga. Inför programperioden 2023-2027 kommer det geografiska området att ändras från föregående period då södra delen av Eslövs kommun inte längre ingår. I Leader Lundaland ingår nu Lund, Kävlinge, Lomma och Staffanstorps kommuner.

Konkret har arbetet bedrivits genom att föreningen skapat en idégrupp med representanter från alla sektorer och kommuner. Denna idégrupp tillsammans med leaderkontorets personal och en upphandlad processledare har sedan gemensamt fört arbetet framåt.

Förutsättningarna har till viss del sett annorlunda ut på grund av pandemin och många möten har genomförts digitalt. Workshops och dialogmöten på olika teman har genomförts där engagerade aktörer från olika delar av vårt område har träffats över länk och bidragit till att idéer och utvecklingsområden identifierats. Människor som kanske inte annars skulle mötas har gjort det via skärmar och nya jämförelser och slutsatser har uppdagats. Alla möten har skapat mervärden!

Att nå ut i området

För att sprida kännedom om processen att ta fram strategin och för att hämta in tankar och idéer från områdets invånare och aktörer har idégruppen använt olika metoder. Lundaland har ett nyhetsbrev som sprids regelbundet där vi beskrivit vad som är på gång, vi har använt sociala medier med olika konton på Facebook och Instagram för att nå olika målgrupper i vårt område. På vår webbplats finns en flik avseende arbetet med 2023-2027. Idégruppen har också skickat ut enkäter till olika åldersgrupper för att få in åsikter, attityder och inriktningar. Många invånare känner till vår verksamhet och har haft möjlighet att lämna in synpunkter.

Under arbetets gång har mycket goda inspel kommit in. Dessa utgör en bra grund till vision, mål och insatsområden, att lägga till lärdomar och strategisk inriktning från föregående strategi.

Strategin skickas ut till alla kommuner och aktörer för synpunkter och inspel, och för att förbättra förankringen hos alla som är involverade.

Omvärldsbevakning

För att säkerställa att Lundalands utvecklingsstrategi ligger i linje med och bidrar till regionala och nationella mål, har LAG-styrelsen tagit del av offentliga planer, program, strategier och rapporter. Det finns vissa övergripande riktlinjer för Lundalands verksamheter, till exempel FN:s hållbarhetsmål i Agenda 2030. Alla målen hänger samman och ska ses i en helhet, men några av dem berör oss mer än andra, exempelvis mål 15 om ekosystem och biologisk mångfald, mål 9 om hållbar industri och innovationer samt mål 12 om hållbar konsumtion och produktion.

Lundaland är en del av Skåne som region vilket gör det relevant för oss att hämta inspiration i gemensamma planer för hela regionen. De fyra kommunerna som utgör Lundalands geografiska område (Lund, Kävlinge, Lomma, och Staffanstorps) har naturligtvis olika planer och styrdokument att förhålla sig till.

3 Utvecklingsområdet

3.1 Tabell med statistik

Med sprakande historia, spännande kultur, fantastisk natur, små-kärnig stadsnära landsbygd och vidsträckta vidder bjuder Lundaland på en fantastisk utvecklingspotential. Fakta har Jordbruksverket tillhandahållit via SCB.

Områdets storlek	Antal invånare	115 758	
	Storlek i km ²	747	
	Invånare per km ²	28 785	
Befolkningsstruktur	Andel av befolkningen som är utrikes född	13 %	
	Andel av befolkningen i intervallerna (%):	Kvinnor	Män
	0-14 år	11 %	12 %
	15-24 år	4 %	5 %
	25-44 år	12 %	11 %
	45-64 år	13 %	13 %
	65- år	10 %	9 %

3.2 Områdesbeskrivning

Det geografiska området Lundaland

Lundaland omfattar kommunerna Lund, Kävlinge, Lomma och Staffanstorps. Området sträcker sig från Öresund i väster till Romeleåsen i öster och utgör en fantastisk del av Skåne, rik på gammal kulturbygd. Många mindre orter med storstaden som närmaste granne är framtida utvecklingsområden. Inom gränserna finns också flera näringslivsrelaterade kluster i framtidsbranscher med hög potential inom exempelvis livsmedel, telekommunikation, digitalisering och AI.

Landskapsbeskrivning av Lundaland

Lundaland ligger i hjärtat av Skåne och är ett område rikt på kulturhistoriska och naturvärden av olika slag. Området omfattar 747 kvadratkilometer med ett stort antal byar/tätorter i en historisk bygd som genomkorsas av gamla handelsleder. Lund med gamla anor från 1100-talet är centralorten inom området och utgör tillsammans med Malmö "storstäder" för vilka

Lundaland kan erbjuda natur och kulturupplevelser.

Jordbruket är tillsammans med industrin och besöksnäringen viktiga näringar för Lundaland. Här finns stora delar av Skånes bördigaste mark.

Natur och kulturområdet Lundaland

Landskapsbilden är varierad med en stor andel odlingslandskap och många unika naturresurser. Hit hör bl.a. Romeleåsen med dess lövskog och stora höjdskillnader, Öresunds kust med dess naturskyddade områden med rik flora och fauna, Revingehed ett militärt övningsfält av nationellt intresse, men också en milsvid pampasliknande rekreationsplats med frigående kor, Vombsjösjönsänkan med höga naturvärden och ett rikt fågelliv.

Bygden är rik på slott och herresäten såsom Björnstorp, Svenstorp, Alnarp, Borgeby, Barsebäck och Häckeberga. Flera av områdets slott och kyrkor har medeltida anor och betydande byggnadshistoriska värden.

Vombsjön och delar av Lommabukten är av riksintresse för yrkesfisket.

Kävlingeån, Skånes tredje största å och i folkmun kallad "Skånes Mississippi", är ett av Europas gäddtätaste vatten. Kävligeån är områdets "första historiskt dokumenterade farled", vilken möjliggjorde för mycket tidiga bosättningar i området, t.ex. Uppåkra, Löddeköpinge, Borgeby och Hjärup.

Längs hela kuststräckan utmed Öresund, ådalarna och sjölandskapen finns rikt med stenålderslämningar, både boplatser och gravar. Ett par av landets finaste stenkammargravar finns här: Hofterupsdösen, gånggrifterna Danshögarna och Gillhög är några exempel.

I Staffanstorps kommun finns Sydskanlandens största och fyndrikaste järnåldersbosättning, Uppåkra. I området finns även vikingatida bosättningar på flera håll, bl.a. vid Löddeköpinge och Borgeby slott. Utgrävningar tyder på betydande internationella kontakter, allt från Bysans och Syrien till Baltikum och Västeuropa.

Borgeby slott har anor som maktcentrum ända sedan vikingatid. Det ekonomiska och kommunikationsmässiga maktcentrum som då bildades av Borgeby och Löddeköpinge har varit av stor vikt för landsdelens utveckling.

I Lundaland finns några av norra Europas största markägare som står för storskaligt jordbruk och mycket av marken är klassad som den bästa i Europa.

Näringslivet i Lundaland

Lundalands näringsliv erbjuder ett gynnsamt företagsklimat med närhet till inkubatorer och tillväxtbefrämjande institutioner. Stora internationella företag hämtar delar av sitt komponentbehov genom ett stort underleverantörsnätverk bestående av företrädesvis SME-företag. Trenden på senare tid visar ett ökande antal företag som etablerar sig på

landsbygden där betingelser i form av lägre markpriserna och god bostadsmiljö lockar.

Inom Lundalands gränser finns forskningsanläggningarna MAX IV och ESS. MAX IV, som invigdes år 2016 är Sveriges genom tiderna största enskilda forskningsinfrastruktur och världens ljusstarkaste synkrotronljusanläggning. ESS, European Spallation Source, är en europeisk forskningsanläggning baserad på neutronspallation. Anläggningen, som är under uppbyggnad, kommer att ge forskare i hela världen möjligheter till nya vetenskapliga upptäckter. Anläggningen är unik och är ett resultat av ett multinationellt samarbete inom EU. Det finns idag även ett samarbete mellan dessa anläggningar och Uppåkra arkeologiska centrum.

Föreningslivet i Lundaland

Lundaland har ett rikt och varierat föreningsliv bestående av kultur-, sport- och idrottsföreningar samt ett flertal lokala ortsbundna intresseföreningar och "byalag". Många engagerar sig aktivt i bygdens utveckling och årligen läggs många timmar i verksamheterna.

Service och infrastruktur i Lundaland

Lundaland är välförsett med utbildningsmöjligheter på alla stadier/nivåer. Utöver grundskolor och gymnasieskolor finns ett stort utbud av eftergymnasiala lärosäten, bl.a. Lunds universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp.

Bland de mer agrara näringarna bör speciellt hästnäringen nämnas, vilken är särdeles utbredd i området med Flyinge Hästsportcentrum som ett självklart nav.

Det finns en väl utbyggd kollektivtrafik mellan de större tätorterna i Lundaland, medan det finns utrymme för ytterligare kollektivtrafik till ytterområdena och de mindre byarna.

Vägnätet är välutvecklat med såväl Europavägar som riksvägar genom området. Tillgången

till bredband och fibernätverk är hög och fortsatt under utbyggnad.

Framtidens Lundaland

Framtidens Lundaland kommer att präglas av de trender som vuxit fram under senaste decenniet där vi noterar

Ökad efterfrågan på bostäder utanför storstaden, bl.a. barnfamiljer som vill påverka sin livsmiljö, fritid och närhet till naturomgivningar.

Ökad efterfrågan på fritidsaktiviteter syftande till fysisk och mental hälsa kopplad till naturupplevelser.

Ökad efterfrågan på lokala produkter och tjänster där miljöaspekter väger tyngre än ekonomi och där ursprung/produktion kan härledas.

Ökade möjligheter till arbete på distans för såväl anställda, som företag genom digitalisering och användning av ny teknik.

Ökning av nyföretagande där mindre bolag/enskilda firmor bidrar med tjänster/ersätter anställningsförfarande i företag.

3.3 Behov och utvecklings- möjligheter

Behov:

Lundaland är "ett Sverige i miniatyr" ett område där människor sedan långa tider valt att bosätta sig. I ett historiskt perspektiv har god tillgång till bördig mark och vatten samt närhet till handels- och maktcentra gjort området attraktivt. Lundalands tätortsnära läge med stort urbant fokus på närliggande storstadsområden som Malmö och Köpenhamn har fört med sig att många av Lundalands byar och mindre tätorter fått uppleva minskad lokal service. Den långsiktiga trenden är alltså att Lundalands levande landsbygd är hotad.

Under pandemin 2020–2021 har vi sett en något motsatt trend med ett ökat behov och en ökad efterfrågan på lokal service av olika slag. Vi har även sett en ökning av olika kreativa lösningar för att tillhandahålla lokal service. Inte minst har tillväxten av lokala REKO-ringar visat på möjligheter i nya affärsmodeller. Pandemin har även resulterat i ökat distansarbete, ett mönster som många tror delvis kommer att hänga kvar. Detta gör att möjligheten att bo och vara aktiv på landsbygden och samtidigt arbeta och verka i stadens miljöer ökar. Något som förstärker den positiva efterfrågan på service i lokalsamhället utanför de urbana miljöerna.

Den långsiktiga trenden dvs den ökade urbaniseringen och ett starkt fokus på utvecklingen av städer och stadsnära tätorter hindrar hållbar utveckling av hela vårt samhälle. För ett hållbart samhälle behövs städer och landsbygd i balans, lokal utveckling av landsbygden och med den en motkraft till ytterligare förtätning. Lundalands geografi, med storstadsnära landsbygd, bra kommunikationer, ett rikt närings- och kulturliv ger starka förutsättningar för att stad och landsbygd ska kunna verka sida vid sida, komplettera och stärka varandra. Lundaland är en attraktiv region där både fokus på land och stad ryms.

Stort fokus på städerna och det urbana utbudet gör att fler och fler invånare i Lundaland riskerar att gå miste om allt som närområdet kan erbjuda i form av upplevelser och kunskap om den lokala naturen, kulturen och historien. Något som både Lundalandsinvånaren och den moderna storstadsmänniskan har behov av för att kunna navigera i världen och finna lösningar på framtidens samhällsutmaningar.

Idag finns ett behov och en växande efterfrågan i området på att nya arbetstillfällen ska skapas på landsbygden så att människor kan verka nära där de bor. Ett hinder för hållbar utveckling och tillväxt av entreprenörskapet på Lundalands landsbygd är bristen på (risk)kapital. Det gäller

både tillgång på kapital för att utveckla idéer och kapital för att gå från projekt till verksamhet eller helt enkelt kapital för att utveckla befintliga lokala företag. Behov finns av att undersöka hur lokal samverkan i form av lokala kreditgaranti-föreningar eller motsvarande satsningar kan förbättra tillgången på lokalt kapital för utveckling av landsbygdens näringar. Infrastruktur, som fiberbredband till alla, är också viktigt för att skapa förutsättningar för tillväxt och innovation.

Området saknar innovativa mötesplatser särskilt för den unga generationen. Det finns också svårigheter finns vad det gäller generationsväxling både inom traditionellt landsbygdsföretagande som inom lantbruket/trädgård. Det ideella engagemanget som historiskt varit en stark bärare av sociala och gemensamhetsskapande aktiviteter på landsbygden saknas. I Lundaland behöver kreativa miljöer främjas. Miljöer där nya idéer kan prövas, nya processer uppstå och nya nätverk bildas. Helt enkelt miljöer som stimulerar till lokalt ledd utveckling för att stödja och utveckla nya lösningar på gemensamma behov.

Utvecklingsmöjligheter:

Området har unika förutsättningar i form av rik natur, kultur och historia i samspel med en vilja till lokal förändring i lokal anda. Med utgångspunkt i dessa och med stöd av leadermetoden kan Lundaland med både stad och omgivande landsbygder bli ett område där både stad och landsbygd stärks och utvecklas utifrån sina respektive behov och i samspelet mellan dem.

Närhet till akademien:

I Lundaland finns en lång tradition av forskning och utveckling med närhet till två anrika universitet; Lunds universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp. Fler goda exempel på samverkan mellan universiteten och det omgivande samhället behövs, inte minst för att utveckla den gröna ekonomin på

landsbygden. Kunskapsöverföring mellan forskning, företag, offentlig- och ideell verksamhet måste stärkas eller rent av byggas.

Miljömedvetenhet, nya arbetssätt och samverkansformer för social hållbarhet:

Hållbarhet i fokus med miljömässig medvetenhet, social ekonomi, cirkulära modeller och gemensamma, kollektiva lösningar har stor potential i Lundaland. Genom att värna alla olika typer av resurser och tillsammans hitta hållbara lösningar skapas förutsättningar för Lundaland som en framtida grön och hållbar oas. Det kan handla om lösningar på lokal service, nya modeller för att engagera bygdens unga och kollektivtrafik till de mindre byarna. Det kan även handla om ökad biologisk mångfald, fokus på resursanvändning och resurshantering eller tillvaratagande av möjligheterna i samband med det nya biosfärområdet kring Vombsjön. Genom att sätta lokalsamhället i fokus stimuleras agerande som att handla lokalt och medvetet samt att stimulera återbruk. Områdets verksamheter behöver ges stöd och möjligheter att kunna följa med i den globala utvecklingen.

Många besöksmål:

Lundaland har en varierande natur och ett rikt kulturarv i form av historiska minnesmärken, fornlämningar, slott och herresäten m.m. Här finns även resurser som oupptäckta och outvecklade besöksmål och närhet till orörd natur och tysta ställen att vistas ensam på. Behovet av meningsfulla och hälsofrämjande fritidsaktiviteter för alla åldrar, boende såväl som besökande, är stort. Genom en ökad samverkan mellan befintliga entreprenörer och ideella organisationer kan paketlösningar och unika Lundalandupplevelser inom besöksnäringen utvecklas i gemenskap.

Starkt näringsliv och nya arbetstillfällen:

Lundaland är en betydande del i en tillväxtregion. Via det unika läget, bred kompetens, starkt och brett företagande finns det potential att expansivt dra nytta av både "mikro", dvs den lokala marknaden på landsbygden och "makro" i form den nära marknaden i staden och i förlängningen vidare ut i världen. Detta sker genom att stimulera utveckling och tillväxt av det som redan finns och att verka för att arbetstillfällen skapas via nyföretagande. Här finns många trådar att spinna vidare på; mat, vattendrag, friluftsliv, gröna näringar, kultur mm. Genom nytänkande inom de gröna näringarna kan traditionella material och råvaror användas på nya sätt och skapa nya produkter. Lokal livsmedelsförädling, mattraditioner och möten över mat och dryck, utveckling av "lokala smaker" blir relevant både för boende och besökare. Nya kulturer och ny kunskap ger en spännande bas att bygga vidare på, diversifiera och anpassa.

Närhet och ökad samverkan:

För att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling krävs effektiva, mångfunktionella och sektorsövergripande lösningar. Det är därför viktigt att öka kännedomen om möjligheterna för lokal utveckling och kunskapen om vad som redan gjorts, för att inspireras av och bygga vidare på det. Med andra ord krävs uppväxlad, gemensam marknadsföring av potentialen i lokal utveckling via leadermetoden och ökad kännedom om genomförda och pågående projekt. Vidare är det viktigt att stärka det lokala ledarskapet. Förutsättningar måste finnas för fler personer att vilja utvecklas från eldsjälar till lokala ledare. Genom att öka kunskapen, stärka och vidareutveckla nätverk, knyta samman bygder och bygga vidare på nätverk av byar så byggs ett starkt och stolt "vi", en motkraft till den ökade individualismen i samhället.

För mer information om områdets förutsättningar och utvecklingsmöjligheter, se Bilaga 2 – SWOT analys.

4 Mål, insatsområden och indikatorer

4.1 Vision

"Vårt Lundaland – där närhet, kreativitet och lokalt medskapande bygger attraktionskraft, samhällsnytta och stolthet för vår bygd"

Vår vision tar fasta på vår närhet till varandra, närhet till andra utvecklingsorganisationer, närhet till större städer i vårt område och runt oss, närhet till akademien och till kontinenten.

Vårt utvecklingsarbete kännetecknas av människors och organisationers aktiva medskapande, breda samverkan, gemensamma lärande och insatser som gynnar så många som möjligt. Visionen uttrycker vår vilja att vidareutveckla, utmana och innovativt fortsätta vårt arbete med smart, hållbar och inkluderande utveckling. Allt med målet att uppnå framtidstro, samhällsnytta och stolthet hos alla.

4.2 Mål

Lundalands utvecklingsmål

- 1- Ökat engagemang och stärkt gemenskap i bygden
- 2- Stärkt entreprenörskap och ökad innovation
- 3- Ökat engagemang för hållbar utveckling och fler smarta lösningar

Utvecklingsmålen har valts utifrån områdets styrkor, svagheter, möjligheter och hot och utifrån input från genomförda tematiska dialogmöten med bred representation från vårt geografiska område. Även målen i EU:s gemensamma jordbrukspolitik, den regionala utvecklingsstrategin för Skåne och olika kommunala planer för de ingående fyra kommunerna har bidragit i utformningen.

1. Ökat engagemang och stärkt gemenskap i bygden

Detta mål syftar till att kraftsamla i bygden, att i samverkan bygga vidare på det som finns, komplettera och vidareutveckla detta, allt för en ökad framtidstro i och för bygden. Här fokuserar vi på delaktighet och samskapande, tar vara på och växlar upp engagemang, vi skapar ökad integration och bygger synergier. Vi är smarta tillsammans, tar vara på närhet och bygger ökad samverkan, på den egna platsen och i området som helhet.

Koppling till mål i EU:S gemensamma jordbrukspolitik:

Bidrar till det allmänna målet "Förbättrad socioekonomisk struktur i landsbygdsområden", och till det särskilda målet "Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet mellan könen, social delaktighet och lokal utveckling i landsbygdsområden".

2. Stärkt entreprenörskap och ökad innovation

Genom detta mål skapas förutsättningar för tillväxt och ökad sysselsättning. Vi vill ta tillvara och ytterligare stärka dagens näringsliv och föreningsliv samtidigt som vi vill stimulera nytt. Vi vill öka idékraften genom kunskapsväxling, både från akademien och aktörer emellan. Vi vill stärka den lokala ekonomin.

Koppling till mål i EU:S gemensamma jordbrukspolitik:

Bidrar till det allmänna målet att "Förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden". Här finns även delvis koppling till målet att "Främja en smart, motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor för livsmedelstrygghet" och till de särskilda målen "Öka konkurrenskraften och marknadsorienteringen, med större fokus på forskning, teknik och digitalisering" och att "Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet mellan könen, social delaktighet och lokal utveckling i landsbygdsområden".

3. Ökat engagemang för hållbar utveckling och fler smarta lösningar

Målet syftar till att förbättra både klimatmässig och social hållbarhet inom vårt område. Vi vill jobba brett med hållbarhet, skapa uppväxlat engagemang och smarta insatser. Vi vill koppla till den större helheten i de globala målen i Agenda 2030.

Koppling till mål i EU:S gemensamma jordbrukspolitik:

Bidrar till allmänna målen "Förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden" och "Stödja miljövard och klimatåtgärder och bidra till unionens miljö- och klimatrelaterade mål". Koppling finns även till följande särskilda mål; "Bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt till hållbar energi", "Främja hållbar utveckling och

effektiv förvaltning av naturresurser som vatten, mark och luft” samt ”Bidra till att skydda den biologiska mångfalden, stärka ekosystemtjänster samt bevara livsmedel och landskap”.

4.3 Insatsområden

För att nå de uppsatta målen har fyra insatsområden prioriterats. Varje insatsområde kan bidra till att uppfylla flera av våra utvalda mål.

1. Våra utvecklande mötesplatser

Insatsområdet skall stimulera skapandet av olika sorters mötesplatser; kluster, hubbar, labb eller sammanhållande funktioner. Mötesplatser där det skapas större förståelse för varandra över bakgrund ålder, sektorsgränser och kompetenser, där man har varandra som resurser. Sammanhang som skapar förutsättningarna för att odla samhällsutvecklare och innovatörer, att vattna det lokala och låta det växa.

Insatsområdet skall bl. a medverka till inspiration, innovation och testning, stöttning och vidareutveckling, till arbete via och för positiv samverkan och samarbete, en grogrund för positivt förenings- och företagsklimat och social gemenskap.

Insatsområdet bidrar till alla våra utvecklingsmål. Utvecklade mötesplatser, digitala eller fysiska, blir plattformar för hållbar utveckling, innovation och smarta lösningar. Här byggs idékraft, ökat engagemang både för bygden och för hållbar utveckling, i gemenskap och enskilt.

2. Våra lokala erbjudanden, med möjlighet att bygga vidare

Insatsområdet skall stimulera ökad tillgång till närservice, aktivera och organisera våra styrkor, våra kompetenser samt stödja våra lokala entreprenörer att utveckla och matcha mot den lokala marknaden på orten, i Lundaland och utanför.

Insatsområdet skall bl. a medverka till att flera arbetar nära varandra för att utveckla Lundaland till en attraktiv och blomstrande bygd, att vi värdesätter och utvecklar nya produkter och tjänster, att vi tar influenser utifrån och innovativt anpassar till vår bygd och till vår omvärld.

Genom att aktivt stimulera lokala erbjudanden och lokal service, stödja entreprenörer och bidra en aktivt blomstrande bygd bidrar detta insatsområde till målet stärkt entreprenörskap och ökad innovation. Det bidrar också till ökat engagemang, blir en grogrund för stärkt gemenskap för bygden och för fler smarta lösningar.

3. Vår hälsa och våra besökare

Insatsområdet skall stimulera till en ökning av fritids- och rekreativsmöjligheter på landsbygden där natur- och kulturupplevelser bidrar till livskvalité, folkhälsa och turism. Stimulera till att fler boende deltar i hälsofrämjande aktiviteter och att vi har en utvecklad och växande besöksnäring.

Insatsområdet skall bl. a medverka till mer utvecklade natur-, kultur och smakupplevelser, färre barriärer i landskapet med större möjligheter att ta sig runt och där det är lätt att hitta attraktiva platser och besöksställen.

Insatsområdet bidrar till alla tre målen. Entreprenörskap och innovation stärks genom lokala erbjudanden både för boende och besökare. Natur och kulturupplevelser stärker hälsa, livskvalitet och social hållbarhet. Genom att utveckla för varandra och för andra stärks gemenskapen i bygden.

4. Vår varsamhet om resurser, miljön och varandra

Insatsområdet skall stimulera till att vi tar hand om våra tillgångar i alla former, till minskat resursutnyttjande och medveten resursanvändning, cirkulär ekonomi, delnings-

ekonomi, återbruk, hållbara livsmiljöer och livsstilar. Stimulera till att tid och pengar spenderas i närområdet, vilket är bra för både miljö och den lokala ekonomin. Även stimulera till fortsatt utveckling i samverkan med det nya biosfärområdet.

Insatsområdet skall bl. a medverka till att tillsammans hitta hållbara lösningar som gör Lundaland till en framtida grön och hållbar oas. Att exempelvis tydliggöra värdet på landskapet, öka biologisk mångfald, lokal produktion, utvecklade klimatsmarta transporter och bättre lokal infrastruktur.

Detta insatsområde har stark koppling till det tredje målet, att öka engagemang för hållbar utveckling och stimulera fler smarta lösningar. Vi ser även en koppling till stärkt entreprenörskap och innovation och till engagemanget i bygden, via kraftsamling och delaktighet kan vi vara smarta tillsammans.

4.4 Indikatorer och målvärden

Indikatorer är ett verktyg för oss att mäta de mål vi satt upp i strategin. De ska alltså ge en bild av utvecklingen som skett och visa på måluppfyllelse. Det finns indikatorer på tre nivåer, på EU-nivå, nationellt och lokalt. Vi har valt ut de indikatorer som på bästa sätt kan visa framstegen mot målen i strategin.

Ökat engagemang och stärkt gemenskap i bygden

Ökat engagemang och stärkt gemenskap syftar till att kraftsamla i bygden, att i samverkan bygga vidare på det som finns, komplettera och vidareutveckla detta. För att kunna mäta om vi uppnår vårt mål har vi valt att följa upp på smarta landsbygder och på nya mötesplatser där utveckling mot utvecklat engagemang och stärkt gemenskap kan ske. Här vill vi också sätta extra fokus på projekt som drivs av unga samt

projekt som skapar en generell känsla av ökad inkludering och ger en ökad framtidstro.

Stärkt entreprenörskap och ökad innovation

För att kunna mäta våra resultat i relation till stärkt entreprenörskap och ökad innovation vill vi mäta det som bidrar till ökat idékraft och som skapar resultat i riktning mot och fram till detta mål. Därför har vi valt indikatorer som innovation i form av nya produkter och tjänster, nya arbetssätt och metoder, nya service-lösningar, omsättning av ny kunskap i praktiken, antal entreprenörer som får stöd och nya nätverk som skapas.

Ökat engagemang för hållbar utveckling och fler smarta lösningar

Målet ökat engagemang för hållbar utveckling och fler smarta lösningar syftar till att förbättra både klimatomfattig och social hållbarhet inom vårt område. Förutsättningar för detta är olika insatser på skalan från förändrat synsätt och ökad kunskap till att ta fram olika typer av nya lösningar. Vi väljer därför att mäta indikatorer som antal utbildningstillfällen, omsättning av ny kunskap i praktiken, antal nya strategier för smart landsbygd, hälsa, friskvård och antal nya lösningar på miljö och klimatproblem. Detta mål handlar i stort om att som del av en större helhet bidra till de globala målen i Agenda 2030.

Mål	Insatsområde	Kod	Indikatornamn
Ökat engagemang och stärkt gemenskap i bygden	1. Våra utvecklade mötesplatser 2. Våra lokala erbjudanden 3. Vår hälsa och våra besökare	R.33	Smarta landsbygdsstrategier
		N.05	Nya mötesplatser
		L.12	Projekt som drivs av unga
		L.13	Bevarade fritids- och kulturverksamheter
		L.33	Projektdeltagare som upplever ökad inkludering
		L.34	Projektdeltagare som känner ökad framtidstro
Stärkt entreprenörskap och ökad innovation	1. Våra utvecklade mötesplatser 2. Våra lokala erbjudanden 3. Vår hälsa och våra besökare	R.32	Landsbygdsföretag som får stöd
		N.03	Nya produkter
		N-04	Nya tjänster
		L.11	Projektdeltagare som omsätter ny kunskap i praktik
		L.16	Nya servicelösningar
		L.23	Nya metoder, arbetssätt eller processer
		L.30	Organisationer i nya nätverk
Ökat engagemang för hållbar utveckling och fler smarta lösningar	1. Våra utvecklade mötesplatser 2. Våra lokala erbjudanden 3. Vår hälsa och våra besökare 4. Vår varsamhet om resurser, varandra och miljön	R.23a	Miljö- och klimatprojekt
		R.33	Smarta landsbygdsstrategier
		L.07	Utbildningstillfällen
		L.11	Projektdeltagare som omsätter ny kunskap i praktik
		L.32	Projektdeltagare som upplever förbättrad hälsa
		L.36	Organisationer som genomför insatser för minskad klimatpåverkan
		L.38	Nya lösningar på miljö- och klimatproblem
		L.45	Invånare med ökad tillgång till friskvårdsaktiviteter